

Večernik

Leto IV. (XI.), šte. 270

Maribor, sreda 26. novembra 1930

»JUTRA«

Izhaja razen nedelje in praznikov vsak dan ob 16. ur

Račun pri poštnem čeku zav. v Ljubljani št. 11 409

Velja mesečno prejemnik v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom pa 12 Din

Telefon:

Uredn. 2440 Uprava 2455

Uredništvo in uprava: Maribor, A. Aleksandrova cesta št. 13

Oglasi po tarifu

Oglase sprejema tudi oglasni oddelček »Jutra« v Ljubljani Prešernova ulica št. 4

Zadnji dnevi Vaugoinove vlade

KRŠČANSKI SOCIJALCI NA DI ODK LONLJIVEGA STAJIŠČA DR. SCHOBROVEGA BLOKA V VEDNO VEČJIH STISKAH IN SKREBH.

DUNAJ, 26. nov. Notranji položaj v Avstriji je še vedno nejasen. Po odločni izjavi dr. Schobra, da njegova skupina pod nobenim pogojem ne bo in ne more sodelovati s sedanjo vlado, kakor tudi ne z nobeno bodočo vlado, v kateri bi imela Heimwehr glavno besedo, so prišli krščanski socialci v zelo težaven položaj. Dr. Seipel je sicer sestavil nove predloge, ki jih je tudi vodstvo stranke odobrilo, toda Schobrov blok in Landbund sta jih označila za nesprejemljive. Prav zato tudi še ni prišlo do osebnih stikov med voditelji posameznih skupin. Zvezni predsednik dr. Miklas skuša sicer posredovati in je sprejel po vrsti že vse vodilne politike, da se informira o njihovem stališču. Zastopniki vseh strank so mu pri tej priliki izjavili, da nimajo več zanimanja v krščansko socialce in da je sodelovanje s

sedanjim režimom nemogoče.

Vse to povzroča v krščansko-socialnih vrstah ločitev duhov. Vedno bolj narašča tabor onih, ki se izjavljajo proti radikalizaciji, katero je inspiriral prelat dr. Seipel in ki je tudi dovedla do sodelovanja s Heimwehrom. Izid volitev je bil za stranko resen opomin, da more uspevati v Avstriji le demokratski režim. Ni izključeno, da pride že v bližnjih dneh v krščansko-socialni stranki do važnih izprememb. Vsekakor pa je jasno, da je nadaljevanje sedanjega režima izključeno. V vseh političnih krogih vlada naziranje, da je vsako razčiščenje položaja tako dolgo nemogoče, dokler ne odstopi sedanja manjšinska vlada. Zato se pričakuje, da bo Vaugoinov kabinet odstopil še pred sestankom parlamenta, ki bo prve dni meseca decembra.

Banovinski proračuni

BEOGRAD, 26. novembra. Finančno ministrstvo je izdalo vsem banovinskim upravam nalog, da morajo najkasneje do 1. decembra predložiti banovinske proračune, ki so v glavnem že sestavljeni in sicer po načelih, določenih pri sestavi lanskega proračuna, deloma pa po navodilih, izdanih med letom v posameznih konkretnih primerih. Glavno načelo je sistem štednje in bodo zato novi proračuni obsegali samo najnujnejše potrebe in stvarne izdatke. O vsakem banovinskem proračunu se bo razpravljalo v finančnem ministrstvu posebej in bodo razpravi prisostvovali razen zastopnikov ministrstva tudi referenti banskih uprav in finančne direkcije.

Takoj po rešitvi banovinskih proračunov bo pričela razprava o državnem proračunu, ker mora obstati med proračuni skladnost, da se za vsako ceno onemogoči preobremenitev ljudstva. Prihranki, ki so bili doseženi v proračunih za l. 1929/30, se bodo upoštevali pri kritju izdatkov za l. 1930/31. Prihranki v nekaterih banovinah so zelo znatni, ker se je izkazalo, da so bile posamezne postavke odmerjene previsoko.

U Rusiji je zmanjkalo žita?

BUKAREŠTA, 26. nov. Mornarji, ki prihajajo iz Sovjetske Rusije v Konstanco, pripovedujejo, da v ruskih skladiščih ni več žita in da vse ladje, ki so naročene za žitni dumping, odhajajo iz ruskih luk prazne. Lahko se računa, da je ruskega žitnega dumpinga konec. V Rumuniji so radi tega že znatno poskočile cene žitaric in ostalih agrarnih produktov. (Če niso te vesti morda dumping bukreških borznih spekulantov?)

diščih ni več žita in da vse ladje, ki so naročene za žitni dumping, odhajajo iz ruskih luk prazne. Lahko se računa, da je ruskega žitnega dumpinga konec. V Rumuniji so radi tega že znatno poskočile cene žitaric in ostalih agrarnih produktov. (Če niso te vesti morda dumping bukreških borznih spekulantov?)

Katoliški škofje v Beogradu

BEOGRAD, 26. nov. Včeraj so prispeli semkaj hrvatski metropolit, zagrebški nadškof dr. Bauer, splitski škof dr. Bonifačić, djakovački škof dr. Akšamović in ljubljanski škof dr. Rožman. Danes bodo kot predstavniki katoliškega episkopata obiskali merodajne činitele.

Državni grb za šole

BEOGRAD, 26. nov. Zadnja številka »Učitelja«, službenega glasila UJU, objavlja, da je minister prosvete odobril, da lahko vse šole nabavljajo državni grb Jugoslavije, ki ga je izdelal in ga prodaja »Učiteljski dom v Mariboru«.

Zopet potres

BEOGRAD, 26. novembra. Tukašnja potresna postaja je zaznamovala včeraj ob 20.15 močne potresne sunke v oddaljenosti 8.900 km.

Buharin težko zbolel

MOSKVA, 26. nov. Buharin je težko zbolel in so ga spravili v sanatorij. Ko dobiva napade, se začne tresti po celnem telesu in joče. Zdravniki izjavljajo, da je njegovo stanje neozdravljivo.

Muzej kralja Petra na Topčiderju.

Vila na Topčiderju, v kateri je umrl blagopokojni kralj Peter I. Osvoboditelj in jo je kupilo prosvetno ministrstvo že l. 1926., bo sedaj izpremenjena v muzej, v katerem bodo spravljene vse stvari, ki se nanašajo na življenje in delovanje kralja.

Kako se je razvil Bled tekom zadnjih 6 let.

Letovišče Bled se je tekom zadnjih let razvilo kakor noben naš turistični center. Obiskalo ga je 1926. l. 8260 tujcev, 1927. l. 11.982, 1928. leta 13.107, 1929. leta 16.996 in letos 18.836 tujcev. Relativno največ obiskovalcev je Jugoslovancev (leto 6357), za njimi so na prvem mestu Nemci (5100), dalje Avstrijci (3284), Čehoslovaki (2481), Madžari (612), Italijani (276), Amerikanci (139), najdemo pa tudi Angleže, Belgijce, Bolgare, Holandce, Dance, Francoze, Grke, Poljake, Ruše, Rumune, Švicarje, Švede, Turke itd.

Podružnice Priv. agr. banke na sedežih banovin.

Iz Beograda javljajo, da bo Priv. agr. banka začela v kratkem otvarjati podružnice v vseh večjih mestih države in da bo na sedežu vsake banovine otvorena po ena podružnica.

Analfabetki tečaji in prosvetna društva.

Iz Beograda javljajo, da se je več zasebnih kulturno-prosvetnih društev obrnilo na ministrstvo prosvete, da jim dovoli prirejanje tečajev za analfabete. Ministrstvo prosvete je sedaj izdalo okrožnico, s katero naznanja interesiranim činiteljem, da privatna kulturno-prosvetna društva in sploh privatna društva in ustanove ne smejo otvarjati analfabetičnih tečajev, ter povdarja, da ministrstvo prosvete odpravlja tečaje za analfabete pri ljudskih šolah po § 7 zakona o osnovnih šolah.

Akcija za zvezo Slovenije z morjem

Je v polnem teku. Znano je, da je Zveza denarnih zavodov v Zagrebu in Ljubljani pripravljena dati za izgradnjo proge posojilo v iznosu 80 milijonov dinarjev. Ker pa je za izgradnjo železnice treba 200 milijonov Din, je sedaj v teku akcija, da bi se v banovinska proračuna savske in dravske banovine vnesle gotove svote v to svrhu, vsaka banovina po 50 milijonov Din.

Pri številnih načrtih ženskega spola povzroči naravna »Franz Josefova« grenčica najboljše olajšanje. Spričevala klinik za bolne ženske potrjujejo, da se poslužujejo zelo milo odvajajoče »Franz Josefove« vode, zlasti pri otročnicah z najboljim uspehom. »Franz Josefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijah trgovinah.

Nemogoče.

— Kaj, Tonček Barbič študira medicino? Nemogoče, ta ne more biti zdravnik.

— Zakaj pa mislite, da ne? — Kaj šel! On vendar pije kavo, in tako dobil. Kava pa ne more biti zdravilo, vsakdo morel čitati njegovo.

Madžarski legitimizem

Polnoletnost Otona Habsburškega je zopet spravila v ospredje vprašanje za sedbe madžarskega prestola in povratka Habsburžanov. Vse svetovno časopisje se je te dni bavilo z madžarskim legitimizmom, ki je kot pokret fakt, s katerim je treba vsaj začasno resno računati, čeprav se nepoučen človek le s težavo umisli vani. Takoj pa postane razumljivejši, če premostrimo vse one vire, ki mu dajejo življenjsko moč in upravičenost v madžarskem političnem življenju.

Madžarsko je polom avstrijsko-ogrske monarhije zadel težje kakor druge nasledstvene države. Vlada iskrenega demokrata grofa Karolyja je Madžarsko proklamirala za ustavno in parlamentarno republiko, toda bila je prešibka in s premajhno zaslombo v narodu, ki je bil takrat desorijentiran in zrevo lucijoniran do skrajnosti. Zato jo je zadel ista usoda kakor meščansko-demokratsko vladno Kerenskega v Petrogradu. Paralela med prevratno Madžarsko in Rusijo pa je popolna tudi v tem, da je tako tu kakor tam sledil meščanski demokraciji — boljševizem. V Rusiji je uspel postaviti njegovo diktaturo Lenin, na Madžarskem pa komunist Bela Kun. Dočim se je pa v Rusiji boljševizem znal obdržati na krmilu, ga je na Madžarskem strmoglavila bela fronta skrajne desnice pod admiralom Horthyjem, sedanjim regentom. Ta bela fronta je pa sestojala v prvi vrsti iz magnatske aristokracije, visokih cerkvenih krogov in kapitala, zato je docela razumljivo, da tej vladajoči stranki ni bilo do republike in demokracije, ker se je le predobro zavedala, da si more zasigurati trajno svoje pozicije samo v monarhiji.

Tako je nastal na Madžarskem prvi legitimizem, ki se je juridično oprl na dejstvo, da Karel Habsburški kot madžarski kralj nikdar ni bil detroniziran in da tudi sam ni abdiciral in je tedaj ipso facto še vedno pravovladni suveren. In če ne bi bila tedaj nastopila antanta s prepovedjo povratka Habsburžanov na katerikoli evropski prestol, bi se bil kralj Karel lahko nemo-teno poslužil svojih pravic. Nastop antante, ki je diktirala mirovne pogoje, je pa dosegel, da so madžarski plemiči, cerkveni dostojanstveniki in velekapitalisti sicer resignirali na sam akt reintronizacije Habsburžanov, pustili pa vendar odprta vrata za pozneje s tem, da so ostali pri monarhiji, kateri so postavili začasno na čelo državne uprave ali regenta Horthyja.

Brez vsakega dvoma pa je, da bi legitimistični pokret ostal za vse večne čase omejen le na plemstvo, cerkvene dostojanstvenike in predstavnike velekapitala. Če ne bi bil znal ustvariti popularnega agitacijskega sredstva v borbi za obnovo nekdanjega teritorialnega obsega države krone sv. Štefana, s tem pomreč da je združil legitimizem, t. j. povratak Habsburžanov.

nov, s težnjo po reviziji pogodb in mej, je pridobil zase tudi vso meščansko nacionalno javnost. S tem trenutkom je pa legitimizem postal nacionalni pokret madžarskega naroda, ki posebno po malem meščanstvu trdno veruje, da bi s povratkom nadvojvode Otona takoj zopet razširile madžarske meje do vrhov Karnatov, Transilvanskih alp, Mure, Drave in Donave. Ta želja pa ni samo nacionalna sentimentalnost, ampak težnja po rešitvi vseh gospodarskih in političnih poblehmov.

V tem je tedaj trdna, realna osnova madžarskega legitimizma, ki nam tako postane vse razumljivo. Sveda so vse te stvari grajene na predpostav-

kah, ki so, kar se zunanje politike tiče, absolutno neutemeljene. Revizija pogodb in mej bi se dala kljub vsem Habsburžanom na madžarskem prestolu doseči izključno le na podlagi prostovoljnega pristanka sosednjih držav, ali pa z — vojno. Na prvo sosede nikdar ne bi pristale, na započetak vojne pa noben kralj Oton ne bi mogel misliti, ker bi se predobro zavedal silne nevarnosti takega početja. Tako je tedaj madžarski legitimizem vsaj zaenkrat še samo uspešno sredstvo za madžarsko plemstvo, da se z njim umetno vzdržuje na krmilu in da z njim straši in obenem tolaži ljudstvo.

Mariborski in dnevni drobiš

Mariborsko gledališče

REPERTOAR:

Sreda, 26. novembra. Zaprto.

Četrtek, 28. novembra ob 20. uri »Življenje je lepo«, ab. B.

Petek, 28. novembra. Zaprto.

Sobota, 29. novembra ob 20. uri »Sveti plamen«. Znižane cene. Kuponi. Zadnjikrat.

Iz gledališča. V četrtek, 27. t. m. se bo vršila prva repriza optimistične komedije Marcela Acharda »Življenje je lepo«, ki je pri nedeljski premijeri dosegla zelo lep uspeh. Ab. B. — V soboto, 29. t. m. se bo vpriporila zadnjikrat v sezoni Maughamova pretresljiva drama iz povojnega življenja »Sveti plamen«, ki je tudi v Mariboru zelo ugajala. Predstava se bo vršila pri znižanih dramskih cenah.

Gledališki abonma v Ptuj. Se enkrat opozarjamo na gledališki abonma, ki ga je razpisalo gledališče v Mariboru za svoje predstave v Ptuj. Prijave sprejema g. Christof v pisarni g. dr. Fermevca do sobote, 29. t. m. Podrobnosti smo objavili v prejšnjih številkah in pripominjamo še, da se oddajajo v abonmanu le cele lože.

Maribor na kongresu Narodne odbrane.

Maribor je igral na kongresu Narodne odbrane v Skopju odlično ulogo. Predlogi predsednika oblastnega odbora gen. R. Maistra, katere so zastopali gg. dr. Jančič, dr. Vauhnik in Ivan Prekoršek, so vzbudili največjo pozornost. Seveda zaradi tajnosti razprav dalje ne moremo poročati. V predsedstvo javne manifestacije kongresa v Sokolani je bil poklican iz Maribora bivši minister g. dr. Kukevec. O njegovem govoru piše največji beograjski list »Politika«: V svojem govoru je razložil položaj naše države, naglasil potrebo, da se na današnjem kongresu pazljivo poslušajo poročila o delu posameznih organizacij in podčrtal neobhodnost, da se v osrednji odbor izvolijo ljudje, ki bodo mogli delo posameznih organizacij Narodne odbrane učinkovito podpirati. Narod, ki je prinesel toliko žrtev za svoje ujedinjenje in svojo veličino, mora biti tudi nadalje buden. Naša naloga je, da mislimo na sredstva miru, da sigurneje utrdimo svojo bodočnost. — Kot predstavnik severnih krajev naše domovine (Živela Slovenačka!) upam, da bo ta kongres velik korak naprej. —

36 novih poslopij za cerinarnice

bo v najkrajšem času pričelo graditi finančno ministrstvo. Načrti so izdelani in odobreni je sedaj za stroške 12 milijonov Din, ki se bodo krili iz kaldrminskega fonda. Banska uprava bo po naročilu fin. ministrstva čim preje razpisala potrebne licitacije. Z deli se bo pričelo kmalu po novem letu, zemljišča so po večini že nakupljena. Za zgradbo carinarnice in uradniških stanovanj v Mariboru je odobrenih iz kaldrminskega fonda 4.150.000 Din. Upajo, da bo znesek zadostoval za zgradbo poslopij in ureditev cest krog njih. Mariborska občina je dobila nalogo, da izdela podrobne načrte. Poslopje bo dvonadstropno. Z zgradbo se bo pričelo spoznati. —

Občinska davščina na prenočišča

je doslej znašala v Mariboru 30% od čiste oddaje sob. Mestno knjigovodstvo je z ozirom na dejstvo, da so mnogi gostilničarji te čiste oddajne cene preizkusno deklarirali, predlagalo, da se določi 15% od kosmate cene za sobe. Finančni odsek se je v svoji sinočnji seji odločil, da bo predlagal 10% od kosmate oddajne cene.

Spomenik žrtvam padlim v svetovni vojni

postavi nadžupnika Sv. Križ pri Rogaški Slatini. Lepo, 12ogelno prizmo, na kateri bo vdelenih 12 plošč z imeni 155, v svetovni vojni padlih župljanov — izdeluje po načrtu inž. Jaroslava Černigoja iz Maribora domača tvrdka Kocijančič. Spomenik bo najbrže odkrit na kraljev rojstni dan 17. decembra.

Štirje pevski zbori

bodo nastopili na proslavi narodnega ujedinjenja dne 1. decembra na »Večeru Narodne odbrane« v Narodnem domu in sicer: Drava, Jadran, Maribor in pevski zbor podoficirske šole. Prireditve bo lep umetniški užitek, vrh tega pa bo poskrbljeno tudi za telesno razvedrilo. Prvodecemberske prireditve v proslavo narodnega ujedinjenja so postale po vseh mestih že naravnost popularne in je naval občinstva ogromen. Prepričani smo, da bo letos tudi Narodni dom v Mariboru nabito poln narodno zavednega občinstva. —

Iz komisarijata obmejne policije.

Za komisarijata obmejne in železniške policije v Mariboru je premeščen Števan Krajnovič iz Vel. Manastira, za komisarijata uprave policije v Ljubljani pa Josko Karabajič od žel. policije v Mariboru. —

Higijenska razstava v Konjicah.

V nedeljo je bila v Konjicah zaključena higijenska razstava, ki je trajala cel teden, od 16. do 23. nov. Higijensko razstavo je priredil Zdravstveni dom v Mariboru na prizadevanje in s pomočjo tamošnjega »Sokola«. Dasi ravno je bilo o priliki otvoritve opaziti bolj slabo zanimanje za razstavo, se je zanimanje v sledočih dneh tako zelo dvignilo, da je imela razstava popoln uspeh. Tekom celega tedna so se vršila v razstavnem prostoru predavanja o najrazličnejših zdravstvenih vprašanjih. Večino predavanj so spremljali nazorni filmi. V času izven predavanj je obiskovalcem razstave razlagala pomen razstavljenih predmetov ves čas prisotna demonstratorica. Vsega je obiskalo razstavo in predavanja 3000 ljudi. Posebna zasluga za uspeh gre g. sreskemu načelniku dr. Trstenjaku, g. notariju Gajšku, gg. zdravnikom dr. Rudolfu in dr. Gorjancu in duhovščini, ki je s pozivi v cerkvi opozarjala ljudstvo na važnost razstave in predavanj. —

Ljudska univerza v Mariboru.

V petek, dne 28. novembra bo predaval naš znani pedagog g. prof. Žgeč o seksualni vzgoji mladine. Ali je sploh potrebna seksualna vzgoja naše mladine? In če — v kakih oblikah, v kakih dobi se naj nudi? Prevažna vprašanja, ki dajo vestnim staršem in učiteljem mnogo skrbi. Prof. dr. Žgeč se že dolgo peča s temi kočljivimi problemi in bo nudil gotovo v tem pogledu mnogo pojasnila. Dostop k predavanju mladini pod 18. leti ni dovoljen. —

Studenci.

Dela pri cesti, ki vodi proti Mariboru, se bližajo koncu. Nasip je že končan in s tem preprečena nevarnost, da se cesta udere. Ob strani je zgrajena lična ograja. Posebno na znanem ovinku pri Cankarjevi ulici je cesta precej razširjena, tako da promet ne bo več oviran. Poprej je moral človek na tem ovinku vedno paziti, da ga ni podrl kak voz ali kolesar. Posebno nevarno pa je bilo za avtomobile, ker je bil ovinek zelo ozek. — Prihodnjo soboto priredi Sokol kakor običajno vsako leto, Miklavžev večer, na katerega vabi vse svoje znanke in prijatelje. Za dobro kapljico in prigrizek bo poskrbljeno. — Pot ob »Izvirkih« je tudi potrebna popravila, kajti voda teče kar čez cesto, ki je vedno polna blata. Sedaj še gre, ampak pozimi, ko bo ta voda zmrznila, bodo v nevarnosti pešci, ki pasirajo tod. Treba bo misliti, da to vodo pod zemljo odvedejo v Dravo. Najbolje bi bilo napraviti betonski kanal ob strani, po katerem bi se voda odtekala v Dravo. — Pri nas je nekaj malopridnežev, ki jim je vsaka reč na poti. Tako so se zlobneži lotili tabel, ki jih je postavilo avtobusno podjetje in so jih popolnoma demoralizirali. —

Za mestne reveže.

Gospa Srčan Terezija, soproga banskega svetnika iz Zagreba, je darovala za mariborske mestne reveže Din 300. — namesto venca za umrlo gospo Knežič Rožo. Za darilo se izreka darovalki najtoplejša zahvala. —

Sokolska akademija

v soboto, dne 29. t. m. v veliki union-ski dvorani je v središču zanimanja. Sokol Maribor-matica se ni ustrašil gmotnih žrtev in velikega truda, da v izbrani obliki pokaže mariborskemu občinstvu uspehe svojega dela. Iz raznovrstnega sporeda je omeniti daljši nastop ženske dece v »Zimski gozdni pravljici« z rajanjem škratov, plesom snežink in gozdnih vil, ki bo gotovo ugajala za poezijo in mladino dovzetnim srcem. Ženska deca nastopi tudi v ljubkih »Vajah z lutkami«. Kdor ljubi ritmiko in balet, bo prišel na svoj račun pri ritmičnem nastopu izbranih telovadk, sestavi priznanega kompozitorja, župnega načelnika F. Mačusa. Nekaj plovem novega bodo vaje devetih članov s kockami, ki so bile sestavljene za eno najboljših čeških družtev, Sokola Praha-Karlin, ki je te vaje kot eno najefektnějšíh točk predvajalo na akademiji o priliki zleta v Beogradu. Seveda tudi vsi prijatelji Sokolstva z zanimanjem pričakujemo nastop izbranih telovadcev društva na orodju, med katerimi bo tudi letošnji svetovni prvak, naš Tošo Primožič. — Zato naj si preskrbi vstopnico, kdor je še nima, v trgovinah Bureš in Majer, kjer jih je še nekaj na razpolago.

Ljudska univerza v Studencih.

V četrtek, dne 27. t. m. ob 19. uri bo predaval strokovni učitelj g. Lavrenčič o telesnem razvoju otroka do šestega leta. —

Gostovanje Sokola v Studencih na Pobrežju.

Kakor smo že poročali, je v nedeljo, dne 23. nov. gostoval na novem odru Rdečega križa na Pobrežju dramatični odsek Sokola v Studencih. Uprizorili so popularno ljudsko igro »Revček Andrejček«. Igra je bila pod vodstvom g. Blažiča zelo dobro nastudirana. Vse vloge so bile prav srečno izbrane in vrlo dobro iznešene, tako da so presepetile občinstvo, ki je napolnilo veliko dvorano. Posebno je imponiral norček Janezek, ki je s svojim neženiranim nastopom vzbujal veliko smeha. Dobrodela prireditelj je osobito moralno prav dobro uspela. Vrlim Sokolom in Sokolom v Studencih gre vsa čast in priznanje! Na svidenje! — Zdravo!

Smrtna kosa.

V Studencih je umrl včeraj opoldne zvančnik drž. žel., 58letni Alojz Karmel, danes zjutraj pa 25letni nožarski mojster Edvard Kvas. V Košakih pa je umrla včeraj viničarka Jožica Penič, stara 81 let.

Vest se mu je v leči zbudila.

Znano je, da so ob lanskih velikih počitnicah vlomilci izropali stanovanje učiteljice Čonč Line v Št. Jurju v Slovenskih goricah (sedaj v Jarenini). Nazaj je dobila le šivalni stroj, katerega so tatovi prodali v Mursko Soboto. Čončeva je utrpela okoli 12 tisoč dinarjev. Tički so bili polovljeni in februarja tekočega leta jim je mariborsko okrožno sodišče odmerilo zasluzeno kazen. Največjo pokoro izmed štirih tovarišev je prejel neki Lozinšek Alojz — 7 let ječe in 3 leta prisilne delavnice. Zapekla ga je vest in želi si jo olajšati, kajti pretekli dni je prejela učiteljica gdč. Čonč Lina od Lozinške iz ječe nemški pisano dopisnico, s katero naznanja oškodovanki, da ji hoče vrniti ukradene stvari. Seveda je bila dopisnica takoj poslana okrožnemu sodišču, da ukrene vse potrebno. Mogoče, da imajo ukradene reči še kje skrite in bo Lozinšek povedal kje. Bomo videli. —

Rano grmenje — pozni glad, pozno — rani glad.

Tako glasi ljudska prislovica. Pa tudi ta vselej ne zadene točno. Ako bi bilo tokrat to narodno prerokovanje uresničeno, pa bi nam prihodnje leto ne bilo z rožami postlano, ampak bi nam že predčasno jelo kruliti po žledcu vsled krushne praznine, kajti tokrat se je groh pozno poslovlj (če se še ne oglasi). V ponedeljek, na dan 23. nov., se je namreč turobno oglašal opoldne na zahodu in je proti jugu izginjajoč okoli 13. ure umolknil menda za vselej v tem letu. Daj Bog, da se »pozno in rano« tokrat ne izpolni!

Kanarček odletel

je detektiva Rojcu, Ob brodu 5. Kdor bi ga našel, naj mu ga odda proti nagradi.

KINO

Grajski:

Od danes dalje

Ce mladina ljubi

100% nemška veseloigra. Govor, petje.

Union:

Od danes dalje

Kneginja čardaša

100% nemška opereta. Gretl Theimer

Predstave v obeh kinih ob delavnikih ob 17. 19. 21. uri: ob nedeljah in praznikih ob 15. 17. 19 in 21 uri. Predprodaja dnevno: od 10. do 12. ure na blagajni. XXVI

APOLLO KINO

V soboto in nedeljo nemi vefilm:

Temni kavalir

Senzacija! Senzacija!

Cenjenim inserentom na znanje.

Cenlene inserente opozarjamo, da smejo za »Večernik« pobirati noveletne oglase samo oni akviziterji, ki se izkažejo s pooblastilom. Uprava »VEČERNIKA«.

Razstava cvetic.

Džamonjevo vrtnarstvo priredi v nedeljo dne 30. novembra in v ponedeljek dne 1. decembra javno razstavo cvetic. Občinstvu se priporoča mnogobrojni obisk razstave. —

Jugoslovanska Matica v Mariboru

vabi svoje člane in somišljenike, da se v čim večjem številu udeležijo proslave narodnega ujedinjenja, ki jo priredi Narodna Odbrana na državni praznik, dne 1. decembra v Narodnem domu. —

Trgovine ob praznikih.

Na mnogostranska vprašanja objavljaj gremij trgovcev ponovno, da bodo trgovine v nedeljo, dne 30. t. m., dalje na praznik, dne 8. decembra in nedeljo pred Božičem v Mariboru dopoldne odprte, na dan državnih praznikov, dne 1. in 17. decembra pa morajo ostati ves dan zaprte. —

Kdor želi Miklavža na dom,

naj se blagovoli v svrhu nadaljnjih informacij zglasiti pri gledališki blagajni. 3340

TRENCHOATI.

površniki, hubeftusplašči, usnjeni lopki, kože, pliši, snežni čevlji, snežni škornji, galoše, kakor tudi razno manufakturno blago na obroke. ORNIK, Maribor, Koška cesta 9. XLIII

Kaj pa pri nas?

Čitali smo pretekli teden, da Beograščani vstrajno zahtevajo znižanje krušnih cen in sicer moki primerno. Iz 100 kg moke se baje napeče 139 kg kruha in teh 39 kg naj peku zadostuje za stroške in dobiček. 1 kg kruha pa naj ima ceno 1 kg moke. Ne bi bilo napačno, če bi se tudi pri nas vzelo cene moke in kruha v pretres. Prihodnjč nekaj o mesnih cenah na želji. —

Kolo ukradeno

je bilo včeraj mes. pomočniku Ivan Piskerju na sejmšču. —

Napisno tablo pomazal

je minolo noč neznan storilec brivcu Kardivoju Pircu na voglu Aleksandrove in Cvetlične ulice. —

Ce greš natreskan med dekleta...

Trgovec Josip P. iz Orahovca ČSR se je včeraj zjutraj, poln vinskih duhov, med 2. in 3. uro znašel v kavarni »Evropa«, kjer so ga takoj obdale razne gracije. Včeraj pa je prijavil na policijo, da mu je bilo ukradenih tam dvoje bankovcev po 1000 Din, od tretjega pa ves drobiž, ki ga je dobil, ko ga je dal zamenjati pri plačilu. —

Nezgoda pri delu.

V Slovenski ulici 22 si je 65letni Alojz Potočnik nalomil pri delu desno roko. Na odredbo zdravnika dr. Sekule so včeraj ponesrečenca z rešilnim avtom odpeljali v bolnico. —

Kult zakonske zvestobe na Kitajskem

ČUDEN OBIČAJ, KAKO DOKAZUJE KITAJKA MOŽU SVOJO ZVESTOBO.

Nele v Indiji, ampak tudi na Kitajskem srečamo čudno šego, da vdova sledi svojemu možu prostovoljno na oni svet, v »Budhovo kraljestvo«. Toda na Kitajskem ne ljubi vdova smrti in grmadi, ampak se ali zastrupi ali pa — in to je za naše evropsko pojmovanje še bolj čudno — se obesí. V Indiji je, vsaj v prejšnjih časih, vdova bila po običaju in javnem mnenju prisiljena, iti v smrt, na Kitajskem pa ji je na prosto dano, ali z žrtvovanjem življenja hoče dokazati svojo zvestobo možu.

Vdova, ki se za smrt odloči, si sama izbere dobo in primerni kraj za doprinos tragične žrtve. Tedaj pokliče sorodnike in znanke, da pridejo k obredu. Že cele ure poprej se prijatelji in znanci ter drugi radovedneži zberó na določenem mestu, kjer je postavljena mala, rdeče dekorirana tribuna. Nad tribuno visi »stropa trak, ovit z rdečimi vlakni. Spodaj je miza in stol. Na mizi so najboljše jedila.

Ob določen uri pride sprevođ, sestoječ iz vrste nosilk. Na prvih nosilkah nesó štirje kučiji vdovo — kandidatko

smrti. Za njo pridejo sorodniki. Vdova, oblečena v poročno obleko, sede k mizi, se nekajkrat pokloni gostom in začne jesti. Je to njena zadnja pojedina.

Med pojedino se zabava s prijatelji in znanci. Vse kaže prijazne obraze, na nobenem ni niti sence žalosti. Med pojedino vdova vstane in vrže med zbrane nekaj peščice riža. Vsi pridno pobirajo »zrna sreča«. Mnogi prihajajo k vdovi in ji naročajo, kaj naj uredi za njih na onem svetu.

Pride čas ločitve. Toda to ni ločitev kakor pri nas. V nobenem očesu ne vidite solze ali sočutja, nobenega objema, nobenega poljuba: samo ceremonijalne poklone. Nato stopi vdova na mizo, sama si da rdečo vrvico na vrat in eden izmed gostov ji zakrije glavo z rdečim pajčolanom. Nato skok z mize — skok na drugi svet! Med globoko tišino visi telo brez življenja na vrvici. In ko je sigurno, da je duša odletela iz telesa, polože prijatelji truplo na nosila in ga odnesó v tempelj, kjer slavnostna ceremonija zaključí tragični kult zakonske zvestobe.

Čikaški in njujorški banditi v Hollywoodu

Kakor znano, so ameriške policijske oblasti v zadnjem času pričele veliko borbo proti banditom zlasti v Čikagu in New Yorku. Ker je mnogim bivanje v teh mestih postalo vsled tega neprijetno, se jih je v zadnjih mesecih nešteto izselilo v »čistejši zrak« in prišli so tudi v mesto najlepših moških in žensk, v Hollywood. Tam so postavili svoj glavni stan in naravno izzvali veliko paniko v vsem hollywoodskem svetu. Zakaj že prve dni svojega bivanja so se odločili za novo pustolovščino: da ugrabijo najbogatejšim igralcem deco in zahtevajo zanj velike odškodnine. Med prvimi, ki jim je grozila nevarnost, je bil slaven komičar Harold Lloyd, človek, ki je že milijone ljudi pripravil na smeh, ki se pa sedaj, odkar so ti banditi v Hollywoodu, sam več ne smeje. Zakaj on ima dvoje hčerkic. Majorino in Mildred, ki ste bili v opasnosti, da jih banditi odvedejo, in za katere je moral Harold Lloyd mobilizirati celo četo detektivov, ki deli spremljajo na vsakem koraku. Pred prekrasno njegovo vilo v Hollywoodu stojita dan in noč dva stražnika, dobro oborožena, pripravljena, da odbijeta vsak napad, ki bi imel za cilj ugrabitev obeh deklet. Tavnatako čuva močna straža vilo Dauglasa Fairbanksa in Mary Pickfordove, Norme Shearer in drugih hollywoodskih zvezd.

Oče ugrabil svojo lastno hčer

V neki vasi blizu Mostara se je te dni pripetil nenavaden slučaj, da je rodni oče ugrabil svojo lastno hčerko. Njegova hčerka Pera Miloševa je že 4 leta imela ljubezensko razmerje s fantom Antom Šaravanjo iz iste vasi. Vse je že bilo pripravljeno za svatbo. Toda oče je imel stare spore s fantovo rodbino in koval je načrte za maščevanje. Te dni pa je prišel na dopust orožnik Mate Raspudić, kateremu se je dekle že prej dopadalo. Z njim se je oče dogovoril in neke noči je pribrazil pred hišo avto, dekle so s silo posadili v avto k orožniku in avto je izginil z njima v neznanem pravcu.

Žalosten zaključek srečne ljubezni

V Zagrebu se je odigral v nedeljo žalosten zaključek srečne ljubezni, ki naj bi dosegla svoj višek pred oltarjem, a je tik pred poroko končala nenavadno tragično.

18letno kmetsko dekle Ana Sablic se je smrtno zaljubilo v nekega kmečkoga mladeniča. Oba sta se razumela zelo dobro in bi se imela preteklo nedeljo vršiti že poroka. V soboto zvečer sta se udeležila v šestih plesne veselice, te-

kom katere je postalo Ani nenadoma slabo. Morala je oditi takoj domov, vendar pa se je njeno stanje do nedelje že toliko zboljšalo, da se je mogla odpeljati v Zagreb, da vpraša najprej zdravnika za njegovo mnenje, nato pa odide takoj s svojim ljubljnim ženinom pred oltar. V Zagrebu pa ji je postalo zopet nenadoma silno slabo. Prepeljati so jo morali takoj v bolnico, kjer pa je kmalu nato izdihnila, ne da bi prišla k zavesti. Izvršena je bila takoj obdukcija njenega trupla, ki je dognalo vnetje trebušne votline. Ubogo nevesto so mesto pred oltar položili k večnemu počitku. Mladi ženin pa namerava sedaj poročiti 17letno sestro svoje bivše neveste.

Anekdote

Slavni češki komponist Antonín Dvořák je bil zelo vesten človek. Tako je tudi libreto za »Armido« temeljito preštudiral, da ne bi bilo morda v delu kaj nelogičnega. Ko je prišel do mesta, kjer predpisuje rokopis jahača, se je zamislil in rekel kritično: »Ali so tedaj že imeli konje?«

Napram učenosti je bil Dvořák zelo nezanesljiv. Ko je nekoč hotel nekdo posetiti njegovega sina, je slišal že na stopnicah velik hrup. Našel je Dvořaka mlajšega končnega v stanovanju vsega objokanega, okrog njega pa je bilo vse polno zemljevidov.

»Kaj se je zgodilo?«
»Strašno! Rekel sem očetu, da je na vzhodu prej poldne kakor na zapadu. Oče pa tega ni hotel verjeti. Ker sem vztrajal pri svoji izjavi, me je potem močno premikastil.«

Angelo Neumann, ravnatelj nemškega gledališča v Pragi, je bil vedno »spodar položaja. Nekoč je dovolil neki mladenki iz odlične družbe, da nastopi na odru. Uspeh je bil popoln. Gledališče je bilo trikrat popolnoma razprodano. Končno je prišel oče dekleta k ravnatelju in ga je vprašal, kako je s honorarjem.

Ravnatelj Neumann pa mu je nato velikodušno odgovoril: »Veste, jaz sem imel trikrat razprodano gledališče... in zato ne bom zahteval nobenega honorarja!«

Novinar — predsednik republike Haiti.

Te dni je poslanska zbornica republike Haiti v četrtem glasovanju izvolila predsednikom republike bivšega predsednika senata, glavnega urednika Stenio Vincenta. Vincent je star 56 let in je bil doslej član skrajne opozicije ter zlasti nasprotnik ameriške okupacije. Je to prvi predsednik, ki je bil izza pogodbe z Zedinjenimi državami izvoljen rednim potem.

Anekdote o Paderewskem

Slavni poljski violinist in prvi ministrski predsednik svobodne Poljske, Ignacy Paderewski, je bil nekoč vprašan: »Kaj mislite o Grünu?« (Grün je bil eden najboljših goslačev svoje dobe.) Paderewski je odgovoril: »Zeleno je dobro za oči.«

Paderewski je priredil koncert v Varšavi. Dvorana je bila razprodana, po vseh hodnikih so se drenjali ljudje. Oni, ki so sedeli zadaj, sploh niso mogli nič videti, čisto tudi nič slišati. Ko je Paderewski igral Beethovnov »Andante«, je nekdo na glas vprašal svojega sosedo: »Vi, povejte mi, ali svira na gosli ali na pihalo?«

Paderewski je dobil od neke družine, ki si je domišljala, da je muzikalno zelo sposobna, sledeče vabilo: »Moja žena bo svirala in sicer vaše najnovejše kompozicije, moja hčerka bo nato zapela nekaj pesmi, moj sin jo bo spremljal, točno ob 10. zvečer pa bo slavnostna večerja...«

Paderewski se je zahvalil za povabilo s sledečimi besedami: »Pridem točno ob 10. zvečer k vam!«

Neki kritik je vprašal Paderewskega, koga smatra za največjega pianista na svetu.

»Ne vem natančno... drugi je Godowski!«

Paderewski je bil povabljen na ruski dvor. Carjev sin je zaigral nekaj klavirskih komadov in je vprašal Paderewskega za mnenje. Paderewski je poki-mal: »Kot veliki knez ne igrate ravno preslabo... sicer pa je predprava vladarjev, da delajo, kar hočejo!«

Paderewski je rekel nekoč nekemu svojemu prijatelju v precej melanholični uri: »Petnajst let sem rabil, da sem uvidel, da nimam pravzaprav nobenega muzikalnega talenta.«

»In ko si to uvidel — kaj si storil potem?«

»Tedaj sem bil že slaven!«

Paderewski je igral na klavir solo-partijo v neki novi simfoniji. Pri tem je opozoril komponista, ki je sam dirigiral, na katere nezaželjene disonance. S komponistom se je razvila nato majhna debata. Končno je vprašal komponist nejevoljno:

»Ali ste Vi komponirali simfonijo ali jaz?«

»Hvala Bogu — Vi«, je odgovoril Paderewski.

Paderewski je sedel s svojim učiteljem Lešickim v nekem hotelu. Prepirla sta se o nekaterih mestih muzike Čajkovskega. Paderewski je zaskrbel učitelja na hotelski klavir nekaj komadov. Tu je prišel natakar in prinesel vizitko: »Grofica N. vas prosi, da ob tako pozni uri ne svirate več na klavir. Vrh tega igra gospod slabo in napačno.«

Paderewski se je silno razveselil te vizitke in je napisal na njeno zadnjo stran: »Imate prav. Ne bom igral več. Lahko noč.«

Film smrti

V Londonu so nedavno igrali novi, šele nedavno dogotovljeni film »Angelji iz pekla«, ki slika okrutni način nemškega vojskovanja. Režiser filma je Howard Houghes, sin milijonarja iz Teksasa, star danes 25 let. Film so delali 4 leta. Vsebuje naravnost neverjetne senzacijske posnetke, ki pa niso triki. Film je stal 270 milijonov dolarjev. Houghes je dal ta denar, ne da bi vprašal, ali bo kedaj pokrit. Je to doslej najdražji film na svetu. Sodelovali so največji zračni akrobati Amerike in Houghes je samo za en let plačal 270.000 dolarjev. Pri tem letu je moralo pasti orjaško letalo iz višine 2000 m in piloti so se morali rešiti s padalom. Pri poskusu pa je prišlo padalo pod padajoče letalo. Pri tej priliki je smrtno ponesrečil monter. Tudi 6 drugih odličnih ameriških letalcev je pri filmanju tega dela smrtno ponesrečilo. Zato v Ameriki splošno navedejo ta film kot »film smrti«.

Sokolstvo

Proslava ujedinjenja Sokola Maribor I.

V nedeljo dne 30. novembra ob 15. uri se bo vršil za deco in naraščaj Sokola Maribor I v telovadnici podoficirske šole nagovor o »Ujedinjenju« ter predstava »Zdravo, domovina!«. Predstave se sme udeležiti tudi nesokolska deca brezplačno. Zbirališče četrte ure prej pred stražo. Vhod točno ob 15. uri, prepozno došle bo straža zavrnila.

Istega dne bo ob 20. uri istotam za člane Sokola Maribor I predavanje profesorja brata Kende o »Ujedinjenju«. Člani, ki čakajo na zaobljubo, se morajo brez-pogojno udeležiti predavanja, ker bi se jih sicer naslednjega dne ne smelo pripustiti k zaobljubi in bi nehali biti člani Sokola. Po predavanju deklamacija, glediška predstava »Zdravo, domovina!« (Ave, patria!), telovadne točke i prosta zabava. K tej večerni prireditvi se vabi vse občinstvo. Zdravo!

Sokol v Pobrežju

priredi v nedeljo, dne 31. novembra, v proslavo državnega praznika 1. decembra v dvorani g. Rojka v Pobrežju akademijo s telovadnimi in pevskimi točkami ter slavnostnim nagovorom. Začetek ob 3. uri. —

Sport

Mariborski zimskosportni podsavez, službeno.

Interesenti za izpite za sodnike smuških tekem na daljavo naj se prijavijo podsavezu do 10. dec. 1930, nakar bo upravni odbor sklepal o določitvi termina. Klubi, oziroma društva, ki v svoji sredi še nimajo izprašanega sodnika, naj po možnosti določijo vsaj enega kandidata. Izpiti bi se po potrebi vršili tudi izven Maribora. — Tajnik.

Medklubski odbor LNP, službeno.

V nedeljo, dne 30. t. m. se bo vršila mednarodna tekma S.K. Hakoah (Gradec) : S.K. Rapid. Službujoči odbornik g. Amon. Seja M. O. dne 1. dec. odpade. Sportni klubi naj javijo tekoče zadeve (verifikacije, tekme etc.) do ponedeljka dne 1. dec. tajniku.

Male sportne vesti.

Jug. zimskosportni savez bo tekmovalce razdelil v razrede.

Letošnji svetovni in obenem evropski prvak v drsanju, Karel Schäfer, je odšel na Angleško. Nastopil bo v Londonu, Manchesteru in drugih angleških velenostih.

Na včerajšnji seji JNS je upravni odbor črtal 40 klubov Zagr. nog. podsaveza, ker niso zadostili predpisom.

Proti nedeljski obleki

Iz Londona poročajo: Tekom zadnjih tednov se je v Angliji pojavilo gibanje, ki napoveduje najenergičnejši boj proti dosedanjemu običaju, da se nosi ob nedeljah najboljša obleka. Seveda se je našlo takoj vse polno apostolov te nove ideje, ki razpolagajo z znatnimi denarnimi sredstvi, da bodo mogli izvesti čim obsežnejšo propagando. Nova zveza ima tudi že svoje geslo, ki se glasi: »Bog ne gleda na blago tvoje nove obleke, temveč vidi v tvoje srce!«

Različne posledice.

— Ti praviš, da so karte veliko zlo. Jaz pa pravim, da ne.

— Samo si poglej starega Košaka. Celó premoženje je zaigral pri kartah in zdaj je berač.

— Dobro, a zdaj si pa poglej ženo njegovega brata. Odkar je začela prorokovati iz kart, živi kakor v sedmih nebesih.

Tak neuljudneži!

Zena trgovca (možu): Čuj, zakaj pa Novakova ne kupuje več pri nas?

Mož: Ah, onokrat je prišla v trgovino in pravila, da je stara 28 let, jaz pa sem jo vprašal, koliko je bila stara takrat, ko se je urodila.

M. Zavacco

V senci jezuita

Zgodovinski roman,

10

»Ali, sir, gotovo so sporočili Vašemu Veličanstvu kaj zlobnega, napačnega o tem mladem možu! Nikdar ni utripalo poštenjše srce v bolj viteških srcih! Nikdar se ni zdrnil na svetu prikupljivejši duh! Priznam, da ima nekoliko vroče krvi... Toda razen tega se ponša z lastnostjo, ki bi ga gotovo omilila kralju, ki ceni to čustnost: pogum!«

»Dovolj je mojster!... Ta... žlahtni vitez se bo že sam pomenil z mojim velikim profosom in... s krvnikom... Ali ni privedel semkaj neke deklice?...«

»Da, sir.«

»In ta deklica je še v vaši hiši?...«

»Da, sir.«

»Mojster, Dolet, privedite mi jo takoj!...«

»Ne sir.«

»To je upor!« je zarenčal kralj.

»To je čast, sir. Rajši se izpostavljam Vašemu srcu, kakor Vašemu zaničevanju. Sir, prisegel sem, da otrok ne pojde iz te hiše. Kaj bi mislilo Vaše Veličanstvo o svojem podložniku, ki bi prelomil obljubo, oskrnil svetost prisega...«

Kralj je molčal nekaj trenutkov.

Razumel je, kako napačno je ravnal in kako mrzko je njegovo postopanje. Čutil se je ponižanega; nehoti se je primerjal s tem skromnim meščanom, s tem tiskarjem, čigar mirni pogled in dostojanstveno obličje ga je navdajalo nehoti s spoštovanjem... in to ga je zmanjševalo v lastnih očeh.

»Mojster,« je izpregovoril s srditim drhtečim glasom, »Vaše besede mi dokazujejo očitno, kar vem že dolgo časa: da ste polni zlega duha in da posvečena avtoriteta kralja nima nad Vašo pokorščino nič več oblasti kakor častitljiva avtoriteta svete Cerkve... Sicer pa razumem čustvo, ki je narekovalo Vaše besede — pozabiti hočem, kar sem slišal... Dajte deklico sem, mojster Dolet!«

Poročnik in vojaki so poslušali ta razgovor z naraščajočim strmljenjem. Kakšna neznana zmedenost je morala treti kraljevo dušo, da tiskarjeva upornost ni izzvala strašnega izbruha jeze!...

In zdrznili so se ogorčenja, ko so slišali Doletov odgovor:

»Sire, svojim besedam, ki jih je pravkar slišalo Veličanstvo, nimam dodati ničesar!«

»Preiščite vso hišo!« je zamrmral Franc I. »Pri- mite tega človeka in tirajte ga v Bastiljo!«

Julija je vzklila od groze in hotela pasti možu

okrog vratu; a že so ga bili obkolili vojaki...

Surovo so sunili nesrečno ženo stran, da se je zgrudila v naslanjač.

Zdajci pa se je dvignila zavesa pred skrivališčem.

Pojavila se je Žileta, blede, toda trudna, in stopila proti kralju, ki jo je gledal ves zmeden v rtincu ti- sočernih čustev ter jo motril z željno radovednostjo.

»Moja hči!« je zamrmral s tako tihim glasom, da ga ni slišal nihče drugi.

Dolet je pogledal svojo hčer Aveto z očesom pol- nim strašnega očitja.

»Oče, oče! Kar sem mogla, sem storila, da jo ubranim!« je vzklila ubogo deklo.

»Sir!« je izpregovorila Žileta z glasom, ki je jedva trepetal, »neznani mi je vzrok preganjanja, ki ga mo- ram trpeti... Čakam, da mi ga poveste!«

Smrtno molčanje v dvorani.

Dolet, obkoljen od vojakov, je pogledal Žileto z živim občudovanjem... Julija in Aveta sta plašno sklenili roke...

Kralj pa je blede in zardeval po vrsti... Vrvež misli se je boril v njegovi glavi. Zašel je bil v sotesko brez izhoda...

»Dete moje,« je zamrmral naposled... »nihče vas ne preganja... kolnem se vam... dajem vam besedo kot plemič in kralj, da boste spoštovani... in da nobe- na beseda, nobena žaljiva gesta... Žileta — vi morate iti v Luvr!...«

Ostudna misel mu je prešinila možgane.

»Ali greste vi v Luvr,« je zaključil z navidezno večjo hladnokrvnostjo »ali pa pojde mojster Dolet v Bastiljo... Izberite: to ali ono!«

»Sir! Sir!« je vzklila Dolet, »ne zlorablajte ne- dolžnosti tega otroka! To je znano!«

»Tiho! Če ne, tako mi Boga, vaša zadnja ura je prišla! Moja potrpežljivost je pri kraju! Krvnik že čaka na vas, mojster Dolet!«

»In na vas, sir, čaka zgodovina, krvnik, ki je straš- nejši od vašega rablja!...«

»Sveta Bogorodica! To je preveč!... Oficir, v Ba- stiljo z njim!...«

»Sir, eno besedo!« je viknila Žileta in planile pred vojake. »Pojdem z vami, a pod pogojem, da takoj iz- pustite pogumnega moža, ki celo v tej nevarni minuti še očetuje njej, ki nima očeta!...«

Franc I., ki niti za hip ni umaknil oči od Žilete, je prebledel in vztrepetal ob takih besedah.

»Njej, ki nima očeta!« je zamrmral.

Mignil je z roko: vojaki so odstopili od Doleta.

Nato je stopil k Žileti, da jo je prijel za roko.

Deklica je vztrepetala. Nehote se je zgenila od stu- da in groze.

»Dete moje,« je dejal kralj in povdaril to besedo, izrečeno z čudnim drhtenjem glasu, »dete moje, ali vas

navdajam z grozo? ... Ne bojte se ničesar, prosim vas... Moja kraljevska beseda je poročilo, o katerem ni dvo- mil še doslej nihče!...

»Sir, naj vam zadošča, da pojdem z vami!« je od- govorila Žileta, hrabra kljub obupu, ki ji je pretresal srce.

In pogledala je Doleta z neskočno hvaležnostjo.

Tiskar se je hotel vmešati še enkrat... toda že je stopil kralj na ulico, držeč Žileto za roko.

»Podlost!« je zaškripal Dolet, stiskaje pesti.

»Ubogi otrok!« je zamrmrala Julija, otiraje si solzne oči.

VIII.

Dva očeta.

Drugi dan se niso odprla vrata prostornega in raz- kakšnega kabineta, kjer je Franc I. običajno sprejemal dvorjane.

Kralj je hotel biti sam...

Premišljeval je...

Čudne vesti so se širile po dvoru...

Pripovedovali so, da so privedli v Luvr sinoči de- klico blesteče krasote, zbudili častne dame in nastanili to neznanko v najkрасnejših sobanah...

Nekateri so se nasmehovali in vpraševali, kaj misli o tem gospa vojvodinja Etanpska, proglašena ljubimka kralja Franca. Drugi so majali resno z glavami... Kralj je bil baje ves zmeden in razburjen...

Čudno: vso noč ni legel spat.

Njegov komornik, gospod de Basinjak, je sedel v predsobi celo noč in čakal zama, kdaj ga pokliče Ve- ličanstvo.

Ob zori je kralj odšel v svoj kabinet, in si prepove- dal vsako motenje.

V ta kabinet povedemo blagohotnega bralca.

Kralj je sedel pri velikem svetlem ognju, ki je pra- sketal v ogromnem kaminu. Iztezal je roko proti pla- menu, kakor da bi mu bilo silno mrz. Včasih je vzdre- getal.

Zrl je mračno in zamišljeno ter zvečil zamolke be- sede.

Vstal je in hodil razburjeno semtertja. Nato se je ustavil. mrmraje s čudnim glasom:

»Moja hči je!...«

In nekakšno strmljenje, napol srd, napol tesnoba, se je zrcalilo na njegovem obrazu.

Zdajci pa je pozvonilo. Vstopil je Basinjak.

»Recite, da naj izpuste mojega norca,« je dejal Franc I. mirno »in naj pride čez eno uro semkaj; če bi hotel iti iz Luvra, naj mu zabranijo... Pokličite mojega pravosodnega ministra...«

Pet minut nato je stal justični minister pred kra- ljem.

»Gospod« mu je rekel ta, »pripravite in prinesite mi plemiško listino za...«

Velika zaloga kuhinjske posode.

Hišne in kuhinjske potrebščine vseh vrst. — Vsaki gospodinjki znana prvo- vrstna emajlirana posoda znamke »Herkules«, la aluminijeva litoželezna in posteklena posoda. — Nadalje mi- ne za meso, orehe, kavo, mak in po- per. — Tehnice za kuhinjo in mero- preizkusne za trgovce z uteži. Ribeže ravne, okrogle, polokrogle in oglate. Lopatice za ogelje, pepel in smeti. Sita, deske za testo in valjarje. — Likalnice. — Razne oblike za vsakovrstno peci- vo. — Kutije za špecerijo in dišave. — Kotličke in šibe za sneg. — Solnike, kangle za mleko, cedila za juho, čaj, te- sto in salato. — Vedrice, umivalnike in vrče. Nočne posode. Stiskalnice za ocvirke in krompir. — Samovare »Phobus« in druge vrste. — Škafje o- krogle in ovalne. — Lonce za kuha- nje perila in perilnice. — Jedilno orod- je in žlice vseh vrst. — Jedilne servi-

se iz porcelana raznih izpeljav. — Ku- hinjske garniture iz kamnine in por- celana. — Krožnike iz porcelana in kamnine. — Umivalne garniture in vse vrste steklene robe ter pletene košare in cekarje. Obče znana speci- jalna trgovina s kuhinjsko posodo A. Vicel se nahaja sedaj samo v Gosposki ulici št. 5. XXX

Premog, Melovšek, Tattenbachova 13, telefon št. 2457. 3319

Petletnega konja z oprego in vozom prodam. Vojašni- ška 3. 3349

Namizno sadje kupim v vsaki množini. Ponudbe pod značko »Sadje« na upravo »Večernika«. 3348

Kdor mi preskrbi dvo- oziroma trisobno stanovanje v srednji mesta, dobil lepo nagrado. Na- slov v upravi lista. 3346

Lepo, solnčno, snažno tri odnosno dvosobno stanova- nje takoj oddam mirni, stalni stranki. Vprašati v trgovini Sikošek, Koroška cesta 102. 3347

Prištno vino, lastni pridelek prodaja v zaprtih steklenicah, staro in novo liter po Din 10.—, Vezjak, Spla- varska ulica 6. 3345

Sobo in črkoslikanje, vedno najnovejši vzorci na razpolago izvršuje poceni, hitro in okusno Franjo Ambrožič, Grajska ulica 3 za kavarno »Astoria«. X

Gojzerce, nepremočljive ima najceneje v za'o- gi Brzopotplata. Tattenbachova ul št. 14. XXXVII.

Prvovrstno kislo zelje in repo dobite v vsaki množini v tr- govini Fijavž, Frankopanova 10. 3305

Gramofone popravila precizno le me- hanična delavnica JUSTIN GU- STINČIČ, Maribor, Tattenbachova ulica 14. Istotam velika izbira naj- boljših gramofonov znamke »Co- lumbia« in gramofonskih plošč. 602

Božična darila Foto-Kleser, Gregorčičeva 20. Šest razglednic samo 60.— Din. 3303

Premog Peklenica, brez smradu, žlindre in kamena, malo pepela. Voz stane 38 Din franko dom. B. Guštin, Cankarjeva ul. 24. 3053

Spalne sobe, politirane, najmoderneje, ugodno pro- dam. Mizarstvo Rudolf Kompara, Ale- ksandrova c. 48. 3106

Prodaj štedilnik in mlin za barvo ribati. Kettejeva ul. 24. 3350

Državna razredna loterija

Poročilo iz kolekture ANTON GOLEŽ, MARIBOR, Aleksandrova cesta 42. — XIII. žrebanje dne 25. nov. 1930. (Za eventuelne tiskovne napake se ne odgovarja.)

Din 100.000.—: 57582,
Din 50.000.—: 32189,
Din 40.000.—: 36653,
Din 30.000.—: 89947,
Din 20.000.—: 68981,
Din 10.000.—: 3845, 59991, 60056, 81867, 94161,
Din 4.000.—: 06512, 3665, 21420, 41094, 66512, 68102, 68744,
Din 2.000.—: 2562, 4392, 5428, 6399, 8261, 15710, 18490, 19087, 20902, 24528, 24917, 30416, 31275, 33592, 34319, 37705, 43176, 44583, 45476, 47128, 47678, 48193, 52969, 94703, 55316, 55323, 56382, 56681, 58778, 61881, 64736, 68721, 68142, 71050, 74922, 76571, 77036, 77112, 80100, 83200, 84250, 85934, 88036, 88661, 90640, 91303, 91706, 92387, 92707, 95464, 96527.

Prihodnje žrebanje dne 26. nov. 1930.

Zastave

po Din 11.— meter

3316

Franjo Majer, Maribor, Glavni trg 9

Snežni čevlji

najboljših svetovnih znamk

Din 96.—

Din 110.—

Din 130.—

Din 160.—

Din 200.—

Jos. Moravec, Maribor, Slovenska 12

Predno naročite mizarske izdelke, kot vrata, okna, mehko pohištvo itd., zahtevajte ponudbe od mizarskega podjetja

Mariborska lesna industrija

AL. DOMICELJ,

Koroška cesta 46, telefon 21-60

ki izdeluje vse tovrstne izdelke strokovno in po konkurenčnih cenah. Najnižje cene tudi za serijske izdelke.

Stalno na prodaj vse vrste rezanega lesa po dnevnih cenah. XXXIX

Krznno

poceni, solidna izdelava v lastni delavnici

Jos. Zunkovič, krznar, Maribor

3301

Vojašniški trg 8